

CANDELA

Iese odată pe lună sub conducerea unui Comitet

Redacția și Administrația: București, Calea Griviței, 146

Abonamentul 4 lei pe an

Ce mai vrem și noi ?

Ce mai vor și aștia ? Se vor întreba poate, cei cari vor da cu [ochii de «Candela» noastră. Nu sunt destule ziare și gazete în țara aceasta ? Ce căută «Candela» aceasta mică și plâmbă în acest expozeu de lumini electrice bogate ?

Ce căutăm ? Ne vom lămuri, din două cuvinte.

Foaia aceasta, nu e foaie politică, e pur și simplu o foaie bisericească.

Dacă țara aceasta e așa de bogată în ziare și reviste, Biserica și Clerul sunt foarte săraci.

În afară de «Revista Ortodoxă» a P. S. Nicodem Episcopul Hușilor și de «Viitorul» d-lui Dr. Boroianu, Biserica și Clerul românesc nu mai au nici o publicație serioasă.

Și în Biserica, care se afumă de arderea celor câteva lumânări false, prindem și noi această «Candela» nouă.

Căci așa este, în afară de cele două reviste numite mai sus, toate celelalte ziare și foi bisericești, nu sunt decât organe de interes personal a câte

unei familii preoțești, sau organe în slujba lui Moloch.

Noi nu vom arde în candela noastră, decât numai untu-delemn al dezinteresării și al mărturisirii adevărului.

Vom lumina în jurul faptelor întunerecului, cari se petrec în preajma scaunelor ierarhicești, dar vom lumina și în jurul preoților, cari schimbă amorul Bisericii cu tribuna cluburilor politice, pentru interese meschine, locale, personale.

Vom susține până în pânzele albe toate cererile și doleanțele drepte ale fraților preoți, dar vom și combate cu înverșunare toate actele și pornirile lor anarhice.

Ori unde se va săvârși o nedreptate, noi vom aprinde «Candela» ori cât de grozav ar fi spectacolul, după cum de asemeni, vom înregistra și ispravile de laudă.

Nu ne vom teme de nimic. Avem unul și singurul scop ridicarea prestigiului și demnității autorității milenare superioare bisericești și izbăvirea ei de sub influența politicii și politica-

nilor, fără de care, starea clerului morală și materială, nu se va schimba. Știm că în opera aceasta, necazuri vom avea.

Toate loviturile, vor fi tot atâtea imbolduri la muncă și la jertfa.

Și nici o alifie, nu ni va vindeca mai ușor rănilor primite din această luptă, ca bună voința cititorilor și a acelor pentru care ne jertfim.

Și acum... cu D-zeu înainte!

„Candela“.

Condamnarea „Micii Biblii cu icoane“ de către Sf. Sinod

Cuvânt înainte

Biserica noastră națională, pavăza românismului, ocrotitoarea noastră în vremuri de restriște, azi, este îndoliată, este în suferință. Pe lângă dușmanii ei seculari, alți dușmani și mai periculoși s'au adăugat. Biserica, mama noastră, conducătoarea țării aceștia, în vremea ei de copilărie și de neputere, ajunsă azi mamă în vârstă, a îmbătrânit, înaintea de vreme. Biserica e incunjurată și împunsă de dușmani de toate părțile. Nu-i ajungea numai vrășmășia propagandelor eterodoxe. Nu-i ajungea numai loviturile propagandelor monismului, ateismului, materialismului, adventismului, nici tirania politicianismului, care a târât-o prin toate noroaiile; îi mai trebuia și lovitura aleșilor ei, a fiilor ei însărcinați s-o protege și s-o promoveze.

Ș'astfel, de mai bine zece ani, cu o regularitate aproape matematică, în Sfântul Sinod, din timp în timp, exploadează câte o bombă, care n'are altă țintă, de cât de a terfeli Biserica, prin spectacolul în care se aruncă cea mai înaltă Instituțiune administrativă și judecătorească a ei.

Din nenorocire, toate judecățile ce se fac de către sfântul Sinod, asupra

boclucurilor pe care tot el le face, toate sunt diametral opuse judecății opiniei publice și aceasta contribuie, cu atât mai mult la mărirea nerespectului popului către Biserică și Cler. Am avut, acum mulți ani în urmă, chestiunea Ghenadie, care tot nerezolvită a rămas, ori cât de darnică a fost țara cu Mitropolitul detronat! Am avut mai acum doi ani, chestiunea Atanasie-Safirin, care de asemenea a rămas tot în picioare cu toată recompensa acordată de națiune, archiereilor litiganți; a venit acum chestiunea «Micii Biblii» care e altă lovitură de topor la rădăcina pomului credinței strămoșești, și fenomene de acestea Sinodale, vom înregistra în continuu la dese alegeri de Arhierei și Episcopi, cari se fac tot d'auna în legătură la interesele politicianismului necreștin și interesat.

Se pare chiar, că o îndreptare a acestei stări de lucruri este exclusă și de aceia, oameni de bine, cari pierduseră nădejdea reînvierii unui Sinod solid și conștient, se gândiseră la democratizarea administrației bisericesti, prin înființarea așa zisului Consistoriu superior.

Vinovați de această stare de lucruri

sunt toți patrioții acestei țări, dar mai ales Clerul.

Clerul; ei preoții monahi, ori de mir, ei cunosc pe toți mai marii lor și deși ei nu au cuvânt hotărâtor la alegerea preșefilor Bisericii, lor le-ar sta în putință și altfel, să se opună pătrunderii, acolo, a elementelor putrede ori nedemne.

Lucrarea aceasta, departe de a atinge demnitatea Sfântului Sinod, e sordidă să învedereze, că în acest sfânt Corp, au pătruns și elemente, cari 'l compromit, și asupra cărora trebuie să se ia măsurile, cerute de ridicarea prestigiului și autorității Sfântului Sinod, înălțimea pe care trebuie s-o aibă.

„Este „Mica Biblie cu icoane“?”

O carte mică, care în mod prescurtat cuprinde toată Sfânta Scriptură, atât a vechiului cât și a noului așezământ.

Poate că între toate noroadele creștine ortodoxe, ori eterodoxe, Românul era singurul om care nu cunoștea, nu fundamentul, nici măcar noțiunile cele mai elementare ale credinței sale religioase. Strămoșii noștri, cu grije de țara aceasta și de viitorul ei, în alte vremi cu mult mai critice, cu sacrificii mult mai mari, au muncit mult mai mult pentru cultura religioasă a acestui norod. De ar, că prin secolele 16, 17 și 18, acțiunea ortodoxă ori calvinească, în Principatele Românești, nu avea extinderea de azi, înaintașii noștri au lucrat mult mai mult ca noi, însă poate că dacă nu existau Ivireni, Varlaam și Dositei, vrednici și muncitori, cari cu tărie neînchipuit de mari, să înființeze tipografii, să tipărească la cărți, să pună în dispoziția poporului catehismele ușoare de înțeles, să traducă toate cărțile de ritual, poate că, azi nu mai eram ortodoxi.

Altfel, în vremurile acelea, cultura noastră, era bisericască și națională, și frun-

tașii ei erau oamenii bisericești. Azi cultura poporului nostru din potrivă, a mers înainte, iar Biserica, și înai ales conducătorii ei, au rămas... hăt... mult înapoi.

Pe atunci, clerul era purtătorul și al crucii, și al stindardului național, și al luminii, și tot poporul îl urma; azi poporul aleargă fără șintă, după o lumină falsă, străină, tendențioasă, iar clerul băjbăie cu mult în urmă, în întunec, prin lipsa sa de cultură și de la datorie, și, prin anarhia care îi stăpânește, provocând chiar disprețul poporului.

Lipsind legătura dintre carte—instrucțiune—și religione—moralitate—fatal, poporul acesta, dezorientat, a căzut în brațele altui dușman și mai periculos: al superstiției, al indiferențismului religios, sau al necredinței.

Clerul îndatorat să apere turma de acești lupi răpitori, oferă azi cel mai scandalos spectacol: certuri continue și ridicole și o stare de anarhie desăvârșită.

În locul frumoaselor predici de cari răsuna Mitropolia sub un Antim, azi, sub zidurile ei se plășinesc cele mai baroce intrigi și se urzesc cele mai teribile comploturi.

O tempora! O mores!

Dar să revenim la subiect. Din fericire, țara aceasta, cu un rost istoric și cu viitor, și prin poziția ei geografică, se vede treaba că nu e rădădită pierzării.

Din când în când apar, și în țara aceasta, și chiar și în biserica românească, oameni mari, luptători apostolici.

În momentul când primejdia era mai mare, în ceasul când sufletul acestui popor setos de lumină, era cât pe aci să fie pierdut prin acțiunea pătimășă, interesată ori materială, a eterodoxilor și a străinilor, ori a lacomilor de câștig, în momentul acesta așa de grozav și de critic, un grup de intelectuali teologi, în frunte cu învățații P. S. Episcop de Huși Nicodim, P. C. Arhimandrit Iulius Scriban și Icon. P. Savin, directorii Seminarilor Central din București și Veniamin din Iași, dau la lumină o carte, mică la vedere, dar mare la înțelegere, carte, care într'o limbă populară, aleasă, cuprinde toată Sfânta Scriptură, și a noului și a vechiului așezământ.

Cartea aceasta, natural, fiind o prescurtare a Bibliei, nu poate fi judecată, cu dicționa-

rul într-o mână și cu textul Bibliei originale în cealaltă mână. Ar fi o utopie. Cu judecata aceasta, Psaltirea versificată a marelui Dositel ar fi vrednică de coș! Ce să mai vorbim de traducerea cârților noastre de ritual, toate?

Cartea aceasta, așa de îndemânatică, trebuia socotită ca un rezultat al unei economii superioare și Biserica avea datoria, chiar cea mai de căpetenie, să o recomande și să o împrăștie cât mai adânc în masele poporului. De altfel, toată lumea cultă, aleasă, cu dragoste de țară și de biserică, a răsuflet ușurată la apariția acestei cărțuli.

Nu pot trece observația unul distins medic de spital, care îmi spunea cu multă satisfacție, că o noapte întreagă nu a închis ochii până ce nu a răsfoit întreagă „Mica Biblie”, pe care o adusese cu sine, la spital, în sân, un suferind, și îmi spunea mai departe, că ar mai crește de două ori pe cât este, dacă ar descoperi că această „Mică Biblie” a înlocuit peste tot atâtea și atâtea cărți superstițioase și vătămătoare, ca Zodiacul, Sfântul Sisoie, Cartea Viselor, Visul Maicii Domnului, etc., etc.

Mă rog; „Mica Biblie cu Icoane”, fie prin autoritatea autorilor ei, fie prin necesitatea ei, este bine apreciată, chiar și de acei cari nu o cunosc.

Nu pot uita cuvintele unul distins avocat, care se exprima astfel: „nu cunosc „Mica Biblie”, nu cunosc nici pe autorii ei, pe care îi respect, însă și pe cât îi respect pe ei, pe atât îi urăsc pe Sinodali, cari în cazul în speță, s'au ridicat împotriva unor bisericăși muncitori! Să fie la mijloc gelozia sau ignoranța? Și într'un caz și în altul Sinodali sunt de o potrivă de condamnat!”

Ori Sfântul Sinod al sfintei noastre Biserici autocefale ortodoxe române, în unanimitatea membrilor săi a condamnat cu nimicirea cartea aceasta și hotărâse și prăpădirea bleșilor ei autori.

La un an dela apariția ei, Sfântul Sinod românesc a prohibit și a pus la index „Mica Biblie cu Icoane” în urma cercetării ei (?!) de către P. S. Evghenie Pitișteanu, care și-a închipuit că poate deveni celebru ca și consăteanul său Creangă, numai prin această lucrare!

Cine e P. S. Sa Arhiereul Evghenie?

Bucureștenii și bucureștencele, îl cunosc toți, ca pe un Vlădică frumos, cochet și bun cântăreț. În cercurile intelectuale superioare, P. S. Sa, nu are nici o valoare, cu toată activitatea sa predicatorială. Slab în școală, căci nu a dat importanță de cât numai muzicii, nu poate fi socotit, de cât în rândul Arhiereilor neteologi.

Lumea din afara Bucureștilor, nu cunoaște pe P. S. Evghenie, decât numai din puținele servicii, pe cari le-a făcut pe câte undeva. E drept, că acum, în urma noii boroboațe sinodale, numele P. S. Evghenie a ajuns destul de notoriu. Un bătrân unchiaș, mocan, țârcovnic, într'o zi, în București, văzând pe P. S. Evghenie, a exclamat cu veselie: «Hii! Ce mai preot chefliu! Când am sfințit Biserica din satul meu, acum cincisprezece ani, când l'am adus din gara B. ce mai horă a tras în vârful Predelușului! Ce mai chiote ieșiau din pieptul lui! Urlau Provițele, nu altceva! Toată lumea era a lui! Pe atunci P. S. Evghenie, era numai Archidiacon. I-am spus unchiașului, că Evghenie al lui azi e Arhiereu. Ce semn de întrebare pe fața unchiașului meu!» «Pai, i-or fi ieșit toți ai după turloale?», mă întrebă el mai departe și rămase pe gânduri!

De sigur, nu trebuie să judecăm pe un om, fie el chiar Arhiereu, după aplecările lui spre veselie, spre mâncare bună, spre băutură multă, spre alte slăbiciuni, fiindcă, așa zice și maaaarele nomofilax(?) Cernăianu, și trec mai departe.

P. S. Evghenie, ține cu orice preț

devină fruntaș între teologii acestei țări, ca și în ramura cântarilor bisecești, ca și în alte înclinațiuni vesele... de artist... după cum dorește să fie și liderul sfântului Sinod.

Așa ca P. S. Sa, după cum mănâncă bine, bea bine cântă bine etc. etc.... crede că și poate scrie bine.

Și scrie bine, fiindcă, unde nu poate scrie după frumosul P. S. Cap, scrie după cărțile altora; — țărâna fie-i ușoară lăutul bietului Niculescu Căța iar unde scrie după cine scrie, scrie și aberațiuni. Ce? Parcă ereticul Arie, n'a fost teolog, fiind chiar ieretic? Și apoi P. S. Sa, nu comite erezii așa mari ca Ariel P. S. Sa, comite erezii mai mici! Iar am deviat.... Ce trebuie să ne ocupăm noi aci, de ereziiile P. S. Evghenie?

Noi vroiam să știm, cine e P. S. Evghenie? Nu? Ei bine, P. S. Evghenie, e Vlădică, și deși e Vlădică, are o inimă mică..... nu altceva..... Doamne ferește!..... Nu.... nu...

P. S. Sa, scriind prea mult după ureche, s'a deprins cu naravul acesta; s'a deprins să și vorbească după alții și fiindcă, a auzit nu știu de la cine, că trebuie vrea să fie mare și tare în Biserica, trebuie să se illustreze, înjurând oamenii ei mari, sau pe acei pe care lumea, îi socotește în mare cinste, și pe ce n'ar fi făcut-o și pe aceasta?

Și iată-l pe P. S. Evghenie în mijlocul Sfântului Sinod, cu autoritatea ierhierască și în cinstea de Raportor comisiune, cetind o anatema împotriva ce'ei mai bine apreciate în popor, opera unui vrednic Episcop, a Directorii de Seminar și a altor profesori, criticând-o cu severitate și

puind-o la index lăta-i deci, pe P. S. Evghenie în rolul de teolog critic și de adversar, al celor mai reputați teologi din țara românească!

Ați văzut pe P. S. Evghenie?
O tempora! O Mores!

Cine e d-l C. Cernăianu?

D-l C. Cernăianu, e leciior de preot rural, oltean cu douăzeci și patru de măsele. A învățat Seminarul. N'a fost dintre elevii slabi în școală, deși era tare neastâmpărat. A învățat și Teologia. N'a avut înclinare spre preoție. Băiat cu calcule, care cunoștea preoția, nevoile și bucuriile ei, dela tatăl său, care deci căutând în viața aceasta situațiune și alte Eugeniei, își făcea socoteala, că nu putea găsi ce-i trebuia lăutul în preoție, și-a căutat refugiu aiurea. Pentru vanitosul și materialistul Cernăianu, era indiferent, dacă își ajungea scopul fie și vânzându-se streinilor. Și astfel, pe vremuri, — nu mulți au în urmă — exista un C. Cernăianu, în solda papistașilor din București, provocătorul nefericitului scandal sinodal — Atanasie — Safirin. — Unii preoți, chiar au văzut pe Cernăianu, fotografat în haină de preot catolic, și întrebat de un amic al său, în timpul conferințelor generale preoțești din toamna anului 1912, n'a fost în stare să desmintă această verslune, nici măcar cu o minciună.

Dar C. Cernăianu, nu putea rămâne multă vreme nici agent al propagandei catolice. Lui îi trebuia mereu, și nouii lui stăpâni, nemulțumiți de serviciile lui, nu-l dedeau cât îi trebuia și atunci. C. Cernăianu, întoarce și această filă și azi avem pe alt Codin Cernăianu, nici ortodox, nici catolic, nici, nimic mai mult, decât, om incorect.

Azi avem un C. Cernăianu, care face dosar, tuturor Arhierilor și fruntașilor Bisericii române. Dacă are cu ce, bine; dacă nu, și cu acte inventate.

Azi, avem un Cernăianu, care ia în primire pe toți acei fruntași ai Bisericii, cari nu-i aruncă obolul: un Cernăianu, care stă în compania, acelor fruntași cari-l remunerează bine și care înjură cu ultima furie, pe vrăzmașii favoriților săi!

— Preoți sătești, toți, trebuie să plătească o revistă, care apare, când vrea Cernăianu să injure pe cineva, oricând plânge vreo Eugenie,

căci altfel sunt „teribile lifte de pomanagii și consemnați.

— Faicușilor părinți! Platiți abonamentul lui Cernăianu, căci altfel, o pățiți! Și să știți, că dacă nu i-l veți plăti la București — îl gisiți regulat, dela ora 3 ziua până la închiderea localului, la carul cu bere . . . un om înalt, cu barba mare neagră — el tot vă va vizita pe acasă, cu recomandafia Protopopilor, cari altfel, sunt prăpădiți de el.

Ei bine! Acest Cernăianu, încă de pe când era în solda străinilor, a rămas cu o ură neîmpăcată împotriva nădejzii de mai bine a Bisericii noastre, împotriva Arhimandritului Iulius Scriban.

Ura aceasta a lui Cernăianu, a crescut, cu atât mai mult, cu cât Arhimandritul Scriban s'a arătat și mai nepăsător față de campania acestui șantagist dezchilibrat. Pentru Cernăianu, când e vorba să distrugă pe cineva, nu sunt arme de ales. El vroia cu orice chip, să doboare pe Arhimandritul Scriban, pe care nu-l putea, nici ciupi, nici apropia, și care a strâns pe lângă sine, toată floarea teologiei românești și lupta lui, e disperată. În acelaș timp, — zice el — are dosarul câtorva Vlădici, între cari și pe al P. S. Evghenie, mai ales în urma discursului, pe care P. S. Sa, l'a rostit în Sfântul Sinod, în ședința sa dela 18 Mai 1912, discurs prin care P. S. Sa înfierează pe Cernăianu numindu-l *pamfletar vândut vrăjmașilor Bisericii noastre*, și P. S. Evghenie trebuie să fi cumpărat scump de tot grația lui Cernăianu. Care va fi lost prețul acestei grații nu putem ști, ceiace ni s'a descoperit însă, este, că în acest preț a intrat și un atac al P. S. Evghenie împotriva nălucii lui Cernăianu — Arhimandritul Scriban — atac care a fost ales, la prima ocazie, în punerea la index a „Micii Biblii cu icoane”.

Pentruca cetitorul, să-și facă o mică socoteală asupra prețului cumpărării de către P. S. Evghenie, a grații lui Cernăianu, reproduc întocmai după Biserica ortodoxă română, discursul rostit de P. S. Evghenie, în ședința sinodului dela 18 Mai 1912, la discuțiunea unei petițiuni a lui Cernăianu.

Se trimite la comisiunea de petițiuni.

Idem a d-lui C. Cernăianu, licențiat în teologie, prin care cere a se judeca de Sf. Sinod PP. SS. Episcopi Calist al Argeșului, Teodosie al Romanului și Nicodim al Hușilor, pentru pările pe cari numitul le aduce, declarând că pr. mește să fie pedepsit conform canoanelor de nu va putea dovedi pările ce le aduce.

P. S. Arh. Evghenie Piteșteanu luând cuvântul relativ la ultima comunicare, arată că acest domn Cernăianu, care din nenorocire

este licențiat la Facultăți noastre de teologie, este cunoscut din activitatea sa de până acum, că a lucrat la mai multe pamflete, cari n'au avut alt scop decât lowirea și ponegrirea înalților noștri Ierarhi, urmărind discreditarea lor, sdruncinarea credinții poporului, scandalul și turburarea în țară și în Sfânta noastră biserică. În compania altor cunoscuți agenți propagandiști și pe care el îi dă pe față în o broșură a sa, după ce a calomniat și a insultat aproape pe toți chiriarii bisericii noastre, după ce au nenorocit pe cei doi preoți pe cari i-au atras în banda neagră și cu mijloace a căror origină este un secret, rând pe rând au scos diferite pamflete sub forma de reviste și broșuri necorecte intitulându-le cu titluri bisericesti. După ce au văzut că prin pamflete nu mai pot face nimic, căci toată lumea s'a convins de neadevărurile debitate de ei prin acele pamflete; după ce, în sfârșit, s'a restabilit liniștea în Biserică, vine acum acest individ, pe care Sf. Sinod nu l'a admis anul trecut nici măcar ca martor la judecata, cu toate că a fost propus cu multă stăruință de către fostul Episcop Gherasim Safirini, vine acum acest pamfletar, care se află în solda vrăjmașilor Bisericii noastre și are marea și surprinzătoarea cutezanță de a cere Sfântului Sinod să-l primească pe el ca părași în contra a trei PP. SS. Episcopi, pe cari Sf. Sinod și reprezentanții Națiunii, întruniți în Marele Colegiu electoral, i-a ales și i-a consfințit la înalta demnitate de Episcopi al Eparhiilor Argeșului, Romanului și Hușilor. Oameni osârdnici și cu activitate rodnică pastorală încă dela intrarea lor în slujba Bisericii, cărora li s'au adus laude cu prilejul investirii și instalării PP. SS. Lor în scaunele Episcopale. Ar fi o contradicție vădită dacă plecând urechea s'ar da atenție acestor scorniri. Ele au fost ocbitate și acum un an de fostul Episcop al Romanului. Istoria aceasta se repetă acum. Ei bine! ca și atunci Sf. Sinod de astă dată trebuie să o așeze acolo unde l se cade „în întunerecul cel mai din afară” și pentru totdeauna. Cum și-a putut închipui acest duh turburător și neastâmpărat, gata a bravă și a sfida înalta noastră ierarhie? Cum și-a putut închipui acest desechilibrat posibilitatea să cheme în judecata Sfântului Sinod pe trei PP. SS. Episcopi, cu scorniri puse pe chestie de moralitate, când el n'a fost primit nici măcar ca martor de Sf. Sinod în judecata care a avut loc din nenorocire anul trecut? Acest fiu rătăcit cu mintea desechilibrată, organ al bandei negre, care precum se vede nu încetează de a lovi în Biserica noastră și Ierarhii ei, din vizuina unde se învârtesc astfel de planuri diabolice, care lucrează cu mijloace a căror sursă nu

se mărturisește; acest duh turburător al liniștii și buneii ordine atât de necesară Țării și Bisericii, a îndrăznit să ceară acum Sfântului Sinod, ca pe temeiul bărfelilor lui să se lovească în demnitatea a trei vrednici Episcopi, pe care Țara și Biserica nu de mult i-a ales și le-a încredințat conducerea și păștorirea duhovnicească a trei Eparhii. Această mare și ne mai pomenită cutezanță, dovedește scopurile bandei negre și mijloacele de care se servește pentru realizarea lor. Dovedește că banda neagră nu încetează cu urdirea scandalurilor și turburarea bunel ordini, pe care le încearcă când pe o cale când pe alta, urmărind cu tenacitate planul lor, de a ponegri și discredita Biserica noastră ortodoxă și pe ierarhii ei, pentru ca oficina asunsă să tragă foloase din nesfârșitele încercări de turburare și scandal ale renegeților plătiți pentru această infamă și criminală tentativă de a săpa la temelia Bisericii noastre. Dacă Sf. Sinod ar da atenție acum acestui individ, care nu are nimic de pierdut, aceasta ar fi o incurajare a bandei negre, care mâine, poimâine va urzi alte scandaluri și nu va conștii de a bărli neîncetat pe ierarhii Bisericii noastre, știut fiind că și până acum aproape toți membrii Sfântului Sinod au fost rând pe rând bărșiți cu tot felul de batjocoriri neaduse. Pentru aceste considerațiuni și motive P. S. Sa propune și roagă pe Sf. Sinod să binevoiască pur și simplu să treacă la ordinele zilei asupra acestei hârtii, care nici n'ar trebui să fie înregistrată, ca insultătoare și recuviincioasă.

Punându-se la vot propunerea P. S. Arh. Evghenie Piteșteanu de trecere la ordinea zilei, se admite în unanimitate.

După părerea de atunci a P. S. Evghenie, pamfletarul Cernăianu, nu mai are nici măcar dreptul de a petiționa la Sf. Sinod. Hârtia lui, nici nu mai trebuiesc luate în seamă. El e vândut streinilor.

Ce schimbare radicală, în mentalitatea P. S. Evghenie!

O! De s'ar fi schimbat, tot cu aceiași rezoluție, toate pomirile P. S. Sale!

La un an numai după pronunțarea acestui discurs — în toamna anului 1913 — pamfletarul Cernăianu, devine Avocatul Cernăianu, cîntînd petițiune la Sf. Sinod, trebuiește cerută, pentru că pamfletele sale, prin cari a batjocorit pe rând pe toți Sinodalii, — mai întâi pe P. S. Sa, cu tot discursul din 1912 — prezintă o presă care comentează nefavorabil lipsa de acțiune a Sinodului, în ceia ce privește pe „Mica Biblie cu icoane”!

Cînd trebuie să credem pe P. S. Evghenie? Cînd, cînd ni spune, că Cernăianu e un pamfletar vândut streinilor, ori atunci, cînd

il numește Avocatul Cernăianu, reprezentantul unei prese, care trebuie luată în considerație?

Ce e deci Cernăianu? Avocat fără procese o fi, dar, e publicist bisericesc, ori e un pamfletar?

De ce P. S. Evghenie, îl judecă, cu două judecăți?

Motivele cari au determinat pe P. S. Evghenie de a se pune sub ascultarea lui C. Cernăianu

Primo: Cum am spus mai sus, P. S. Evghenie făcuse o eșire violentă împotriva lui Cernăianu, și dacă nu i-a urmat imediat și eșirea violentă a lui Cernăianu, e că între P. S. Evghenie a avut grijă să se pună imediat bine cu el. De netăgăduit că P. S. Evghenie și Cernăianu exista încă din 1912 o înțelegere.

P. S. Evghenie, a fost Vlădica cel mai căutat de Cernăianu, în „pamfletele” sale cum P. S. Sa le-a botezat.

Secundo: În toamna trecută (a anului 1913) se pusese pe tapet administrarea religioasă a teritoriului anexat.

Toate privirile se îndreptară spre Arhimandritul Scriban.

Toată opinia publică era unanimă în indicațiunea Arhimandritului acestuia pentru organizarea religioasă a Cadrilaterului.

Ori P. S. Evghenie doria și P. S. Sa această ocupațiune. Și fiindcă în nici o însușire — nici chiar prin poză — nu putea birui pe Arhimandritul Scriban, de ce mai bine n'ar fi primit propunerea lui Cernăianu, de a și-l înălțura din cale cu arma cu care îl înarma pamfletarul din primăvara anului 1912?

Și iată-l pe P. S. Evghenie, cetind în plin Sinod, chiar în momentul cînd guvernul se gândea la numirea Administratorului bisericesc al teritoriului anexat cetind proza insolentă a lui Cernăianu, *avocatul*(?) reprezentantul unei prese care trebuie ținută în seamă (?) îi înfierând după ordinile „României creștine” a lui Cernăianu, și pe „Mica Biblie cu icoane” ca și pe autorul ei principal Arhimandritul Scriban!

Sf. Sinod, bineînțeles, de bună credință cu P. S. Evghenie, fără cunoștință de transformarea P. S. Sale, luat la repezeală, într'un moment, știu eu cum, fără nici o discuție aprobă unanim pe P. S. Evghenie.

Saltă acum și te bucură Cernăiene! Improboste-te „Românie creștină” că ai putut să inspire Sinodul, care eri te anatemizase.

O tempora! O mores! De sigur că și sufletul

mi: al P. S. Evghenie, se făcuse... mare mare!

Răpusese pe veșnicul său adversar... pe Archimandritul Scriban și achitase și polița lui Cernăianu.

Cum s'a descoperit asociația Cernăianu-Evghenie?

Prea sfințitul Evghenie, a târnosit Biserica parohială «Răzvan» din com. Lupșanu jud. Ialomița, delegat de Sf. Mitropolie.

Preotul acelei biserici, Cernea Popescu, ducându-se cu două zile înainte de târnosire la București, spre a lua înțelegere cu Arhiepiscopul Evghenie asupra venirii lui la Răzvan, în dimineața zilei de 18 Octombrie 1913, găsește acolo pe C. Cernăianu.

Preotul acesia, cunoscuse ieșirea P. S. Evghenie din 1912, împotriva lui Cernăianu.

Preotul acesta cunoștea bine și pe Cernăianu și lucrările sale și socotind că numai curățenie nu poate ieși din intimitatea lui, cu acest Arhiepiscop, a căutat să-l întâlnească pe Cernăianu, după aceia.

După mai multe discuțiuni între dânsii Preotul Cernea și C. Cernăianu erau cunoștințe vechi, din seminar, — Cernăianu, mai slab de gură, istorisește nunțului Preot toată panamaua cu «Mica Biblie», îi arată copia raportului pe care P. S. Evghenie avea să-l citească în Sf. Sinod și îi și istorisește, că în dimineața acelei zile, i-a dus raportul de distrugere a «Micii Biblii» și a Archimandritului Scriban, scris cu mașina Yost, întrucât raportul acela fiind cam lung, Prea Sfințitul n'ar fi avut răbdarea să-l transcrie sin-

gur, cu mâna după copia lui — a lui Cernăianu.

Mai mult decât atâta.

La sfințirea Bisericii preotului Cernea, două zile după aceia, 20 Oct. 1913, Arhiepiscopul Evghenie a venit în acelaș tren cu Cernăianu, acolo.

La masa de a doua zi, după sfințire, Cernăianu a ocupat dreapta P. S. Evghenie!

Cernăianu a toastat frumos pentru adevăratul Arhiepiscop strălucitor care e P. S. Evghenie.

P. S. Sa de asemenea a toastat pentru nomofilaxul bisericil(?) asigurând asistența că s'a plinit vremea ca glasul acestui nomofilax Cernăianu să fie ascultat!

La un semn de întrebare din ochi al preotului Cernea, pentru această atitudine, P. S. Sa Evghenie a replicat din nou:

«Da, da, mă simt foarte bine lângă fratele Cernăianu și mă bucur mult că într'o asemenea împrejurare îl am lângă mine».

Acestea se petreceau la 20 Octombrie 1913.

La zece zile în urmă, P. S. Evghenie își împlinește rolul dat de Cernăianu și inducând Sinodul în eroare, aruncă anatema și asupra «Micii Biblii cu icoane» și asupra autorilor ei.

Episcopii, cari cu un an mai înainte, aprobară în scris lucrarea aceasta și felicitaseră pe coautorii ei, închid ochii și aprobă pe P. S. Evghenie.

A trebuit ca ministrul Cultelor — un laic — să refuze de a executa sentința Sinodului, în ceea ce privește pedepsirea celor doi directori de Seminare coautorii cărții, pentru ca membrii Sf.

Sinod să înceapă a întrevădea realitatea.

A trebuit ca preotul Cernea Popescu Razvan, să scrie în «Dreptatea» dar în București, sub direcțiunea d-lui D. Camabatt, articolele «Tot în chestia Sinodala» și «Răspuns d-lui Cernăianu», pe care le reproducem mai la urmă, pentru ca opinia publică să se informeze complet asupra asociației Cernăianu-Evghenie.

Poate că tot un plan al unei economii superioare a fost și în descoperirea aceasta.

Cernăianu, după aceea și-a pierdut capul. A mărturisit și altora legăturile sale cu P. S. Evghenie.

Așa, într'o seară la Carul cu bere, a mărturisit public, fața fiind între alții și Preotul Ilie G. Popescu-Dâmbovița, Președintele Federalii cooperativelor săsești, că P. S. Evghenie, a făcut mai mult decât i-a cerut el, în opera de distrugerea Archimandritului Scriban. Iată deci la P. S. Evghenie și exces de zel, în apostolatul pe care i l'a ridicat Cernăianu!

O tempora! O mores!

Care sunt urmările acestui scandal bisericesc?

Urmările acestui scandal sunt dezastruase și pentru biserică și pentru cler. Dușmanii bisericii găsesc cel mai bun prilej de a pedepsi. Ei bat din palme Cernăianu, vândutul lui, și-a lăsat în slujba de rândul acestuia. Sinodul este tirat prin toate redacțiile jurnalelor. Creștinii și necreștinii, nu găsesc epitețe și calificative injurioase cu cari să acuză pe sinodali, ca și pe tot clerul. În aceste vremi, când clerul și așa este în stare de neocot, sărbătorile acestor sinodale măresc disprețul lumii pentru cler.

Încheierea, dacă scandalurile acestea ar avea urmări pentru cler, lucrul totuși nu stă astfel.

Desprețuind pe Ion, lumea desprețuște și pe Sfântul Ion. Lumea judecă și pe stăpân după slugă. Și să ne mai mirăm că se pierde credința?! Să ne mirăm că față de spectacolul în care se dă clerul, credința tot mai palpăle!?

Seminariile noastre și Facultatea de Teologie, produc dușmani ai Bisericii, cum e cazul cu Cernăianu; Sinodul în mod tacit aprobă cărțile superstițioase, și eretice pe cari le citește poporul și condamnă singura carte bună religioasă; Episcopii se ceartă și se dușmănesc între ei, preoții profitând de anarhia de sus, se dedau la fel de fel de afaceri lumesti și să ne mirăm de lățirea necredinței și de întinderea sectelor adventiste și periculoase??

Mai de grabă să ne minunăm de răbdarea evanghelicească a acestui popor, care mai respectă și așa cum respectă acum, pe un cler corupt și năimit!

Sfântul Sinod, nu oprește pe miile de preoți, cari prin abonamentele lor, înlesnesc lui Cernăianu mijloacele de a tipări ziarul, cu care-l insultă și condamnă „Mica Biblie cu icoane” singura carte care putea face cunoștință norodului cu fundamentul religiei sale, pentru a fi pe placul lui Cernăianu și pentru a satisface vanitatea Arhiepiscopului Evghenie!

O tempora! O mores!

Dar să lăsăm să vorbească în această chestiune pe Preotul Cernea Răzvan, prin articolul său, publicat în Dreptatea cu No. 225.

Iarăși scandalul bisericesc

Tot „Mica Biblie cu icoane”

După cum vocea poporului este vocea lui Dumnezeu, tot așa și judecata poporului, este și judecata lui Dumnezeu.

În vremea aceasta, în vremea, în care, publicațiunile și tipăriunile tendențioase, superstițioase imorale, se răspândesc așa de abundent, mai ales în masele poporului, pentru a otrăvi sufletele; în vremea aceasta, o carte, care în mod persecutat să cuprindă toată învățătura creștină, era mai mult decât o necesitate, era un act al unei economii divine. Și în vremea aceasta așa de critică, când toate tipăriunile și publicațiunile ce pătrund în popor, sunt tot atâtea arme, cu cari seucid în sufletul lui, toate pomirile nobile ori sentimentul religios, cărticica „Mica Biblie cu icoane” — nu cu Sf. Icoane, căci alta este icoana și altceva Sf. Icoană — a P. S. Nicodim și P. C. Archimandrit Ilius Scriban și P. Savin, directorii celor două seminarii superioare din țară, trebuia să însemneze un eveniment în Istoria Bisericii românești.

pe care avea să-l citească în sf. Sinod, scris la mașina Yost și că la ezitarea P. S. Evghenie de a-l primi în redacțiunea d-tale, d-ta în mod solemn, i-ai spus: „Eu, dacă a-si fi Evghenie, așa l'ași celi?”

Nu de alta, dar ca să știu și eu, când ai spus drept?

Mie, atunci la 18 Octombrie, sau lumii acum, în art. „Tot în chestia Sinodală”, publicat în „Dreptatea” cu No. 237?

E foarte adevărat, că destăinuindu-mi aceste și altele multe, cari nu interesează în cauză, mi-ai pus în vedere să le păstrez pentru mine și să nu le divulg. Făcând această destăinuire, poate că am călcat oarecari reguli de prietenie.

Am conștiința împăcată însă, că m'am pus în slujba adevărului.

Afirm deci, iarăși: d-ta ești autorul noiel turburări bisericesti.

Chiar de vei tăgădui, ceiace nu cred, ne cunoaștem doar de atâta vreme, că nu mi-al mărturisit mie legăturile dintre d-ta și P. S. Evghenie, eu încă le-ași fi descoperit. Laudele reciproce pe care în public vi le-ați adus la masa dela sfințirea bisericei mele, 20 Octombrie c., afirmațiunea publică și solemnă a P. S. Evghenie, că va veni vremea, când glasul d-tale în cele bisericesti, va trebui să fie ascultat, pentru mine ca și pentru ceilalți comeseni, era cea mai clară descoperire a legăturilor dintre d-ta și P. S. Evghenie.

Destul de rău îmi pare, că a trebuit să întindem atât de mult vorba.

Eu, dacă am făcut destăinuirea din articolul „Tot mica Biblie cu icoane”, am făcut-o numai pentru opinia publică asupra cauzelor cari au turburat din nou pacea bisericească, necum de prea mare dragul meu de P. C. Scriban.

Părintele Scriban nu are nevoie de apărarea mea. P. C. Sa, din conflictul acesta, a ieșit tot mare.

Toată acțiunea d-tale pățimașă, nial mult l'a crescut.

Părintele Scriban, ca și ceilalți coautori ai „Micei Biblii cu icoane”, trăesc acum zile de sărbătoare sufletească prin scrierile și telegramele de devotament și îmbărbătare, pe cari, zilnic le primesc dela clericii din toate ținuturile locuite de Români.

Pr. Cernea-Răzvan.

Ialomița.

Lucrurile nu au rămas aci. Ridicându-se mușama care învăluia asociația Evghenie-Cernăianu, cu un scop așa de precis, presa, a avut din nou cuvântul.

Așa bunăoară, iată ce se scrie în ziarul „Facla”.

Mica Biblie

Sunt câteva săptămâni decând imaculații și neprihăniții membri ai Sinodului, au rostit anatema împotriva unei lucrări de literatură bisericească.

Afară de mici greșeli cari se pot oricând înlătura, „Mica Biblie” nu are alt cusur, de cât că este opera unor clerici culți, vorbesc de arhimandritul Scriban și Episcopul Nicodim, pe Ec. Savin nu-l cunosc, muncitori și harnici.

Și pe lângă toate aceste calități, acești doi clerici, mai au încă o altă mare calitate: nu sunt imorali.

Impotriva acestor clerici, sinodali s'au ridicat furioși, cerând alungarea lor din Biserică sub cuvânt că sunt eretici.

Firește că această dorință a lor, în dosul căreia toată lumea nu a văzut decât ură și sete de răzbunare, nu a fost luată în seamă de nimeni.

Acum după ce a trecut numai câțva timp, a început să se dea la o parte întinericul, lăsând să se vadă deslușit, urzeala și țesătura din jurul „Micei Biblii”.

Un preot a scris prin ziare, că Arhiepiscopul Evghenie, nu a fost decât o unealtă a unor cunoscuți dușmani ai Arhimandritului Scriban, ecoul unor intrigi josnice.

Dacă așa stau lucrurile, deși nu ne miră și nu ne surprinde faptul, căci știu bine că Arhierii și Episcopii noștri nu se țin decât de intrigi, de orgii și blestemăți totuși mă scârbește și mă revoltă în acelaș timp, halul și decăderea morală a acestor conducători ai bisericei.

Acești oameni decăzuți, trântori cari împiedcă și pe alții să muncească, ar trebui aruncați cu pietre din jilțurile lor.

Dar... dacă vor continua să fie tot așa ca până acum, va veni și vremea aceasta.—lr.”

Iată ce se scrie după aceia și în „Epoca”: Noua fază a ultimului scandal bisericesc

Un arhieriu care se face instrumentul patimilor altora.—Afacerea cu mica Biblie.— Situația compromisă a arhierelui Evghenie

Am fi vrut să se întindă tăcerea asupra scandalului produs în Sinod de unli Arhierii turburători, cari găsiseră prilej în cartea numită „Mica Biblie” de a-și satisface pofta lor de ură și răzbunare.

Am fi vrut să se întindă tăcerea, dacă discuțiunea pricinuită de numitul scandal, n'ar fi adus la iveală amănunte extrem de urâte și compromițătoare pentru Arhierul care s'a

Iată deci atâtea și atâtea motive, pentru cari, autorii acestei folositoare cărți și-au acumulat simplitiile clerului rural întreg și a tot popoului cu gând bun, pentru țara aceasta și Biserica ei.

Om fără vrășmaș în lumea aceasta, însă, mai rar.

Tot așa sta pricina și cu alcătuirii „*Micii Biblii cu icoane*”. Și totdeauna, furia vrășmașilor cuiva, crește în aceeași proporție, dacă nu și mai mult, cu creșterea reputației lui. Asta, tot de când lumea.

Pentru pricină, al căror loc nu e a se discuta aci, P. C. Archimandrit Iuliu Scriban, directorul Seminarului central, „Leul paralel” și „Făt frumosul” Bisericii românești, după calificarea vrășmașului său, este urmărit și persecutat cu ultima furie de către d. C. Cernăianu, avocat, teolog și prim redactor al ziarului „*România Creștină*”. În acțiunea aceasta de distrugere a archimandritului Scriban, d. Cernăianu n'a economisit nici o armă.

Calomnia, intriga, minciuna, toate absolut pe toate armele neonestе le-a folosit împotriva P. C. Sale.

Văzând că cu toate svârcolirile sale, Par. Scriban, ca și puternicul Leu, stă nemișcat la postul său, nerăspunzând vrășmașului decât cu tăcerea disprețuitoare, d. Cernăianu a uzat de ultima armă.

* * *

Nu știu al cui Instrument s'a făcut — ceace știu este că atât greșelile de tipar cât și inchipuitele greșeli de interpretare nu sunt de el descoperite — știu însă că acest domn Cernăianu — prin ce mijloace și procedee iarăși nu e locul aci și acuma a le cerceta, — și-a procurat un instrument, între membrii Sfântului Sinod cu care să lovească în vrășmașul său, Păr. Archimandrit Scriban Instrumentul d-lui Cernăianu, în Sf. Sinod, a fost Prea Sf. Archiereu Evghenie Piteșteanu, așa de raportorul comisunii pentru cercetarea petițiunii adresată Sf. Sinod de către d. C. Cernăianu cu privire la „*Mica Biblie cu icoane*”.

* * *

În respectul amicitiei mele cu d. Cernăianu și în respectul ce port P. S. Evghenie Archiereu, care mi-a târnosit Biserica și m'a costat *afirm* numai, fără frică de a fi deslușit, — căci am putința să și justific această afirmațiune, — că chiar și raportul pe care l-a citit P. S. Evghenie în Sf. Sinod, a fost redactat și scris tot de d. C. Cernăianu.

Raportul citit de P. S. Evghenie în Sf. Sinod, eu l'am cunoscut cu zece zile mai înainte de a se citi acolo, și dacă n'am divulgat

lucrul acesta, înainte de a se consuma faptul, e că nici prin cap nu-mi trecea că P. S. Evghenie se va face așa de ușor Instrumentul docil al d-lui Cernăianu.

Hotărârea Sf. Sinod, asupra *Micii Biblii cu icoane* nu e bazată deci pe o inspirație superioară, ea nu e influențată decât numai de adversarul Archim. Scriban, d. Cernăianu și nu are altă bază decât ura personală a acestuia împotriva distinsului fruntaș al Bisericii, Archimandritul Scriban.

Acesta este motivul pentru care, judecata Sf. Sinod asupra *Micii Biblii cu icoane* e absolut, diametral opusă judecării întregel opinii publice, judecării poporului și acesta este motivul pentru care judecata poporului în cazul în speță, este superioară Sf. Sinod.

Prima indicație a acestei constatări este refuzul d-lui Disescu, ministrul cultelor, de a da curs hotărârii Sf. Sinod, în cece privește pe cei doi directori de seminare, autorii cărții condamnate. Tot o indicație usturatoare pentru Sf. Sinod, trebuește socotită și solidaritatea întregii lumi bisericesti cu autorii *Micii biblii cu icoane*.

pr. Cernea-Râzvan
Lupșanu (Ialomița)

Cernăianu, nu tace.

A doua zi, răspunde îndrăzneț și agresiv cuinț, părintelul Cernea, tot prin „*Dreptatea*” crezând că-l va intimida. Prentul Cernea, răspunde și el, imediat tot prin „*Dreptatea*” cu No. 229, prin art. intitulat „*Tot în chestia Sinodală*” documentându-și afirmațiunea din primul articol.

Publicăm aci și acest articol:

Tot în chestia Sinodală

Răspunsul S. Sale preotului Cernea-Râzvan către primul redactor al ziarului „România Creștină”

Ma provoci să răspund. Mă execut. Voiu fi însă foarte scurt.

E sau nu adevărat, că în dimineața zilei de 18 Oct. c., după ce am venit pe jos vorbind cu P. S. Evghenie, de acasă dela P. S. Sa până în str. Sf. Ecaterina, în curtea Mitropoliei, mi-a spus că de rândul acesta archimandritul Scriban nu-ți va mai scăpa din mână și că-l vei da gata?

Dar, după aceea într'un local public, unde am stat de vorbă, e sau nu adevărat că mi-al și citit copia raportului, pe care l'a citit în Sinod, P. S. Evghenie?

Mi-ai confirmat de asemenea că în dimineața aceea i-ai dus P. S. Evghenie, raportul

ficut în Sinod raportor contra „Micii Biblii”.

Acum se dovedește că numitul arhiepiscop n' a lucrat el raportul, ci a fost simplu instrument al unor persoane din afară, care umblă după scopuri ascunse pe calea scandalurilor și turburărilor bisericesti.

Un preot cu numele Cernea-Răzvan a publicat într'un ziar din Capitală două articole prin care demască o intrigă infamă care trebuia dusă la capăt prin pretextul ereziilor din „Mica Biblie”. Preotul declară că Arhiepiscopul Evghenie Pitesteanu a citit în Sinod un raport compus de alții contra „Micii Biblii” și că Prea S. Sa a primit să facă în totul ceea ce i s'a cerut de persoane care aveau interes să facă scandal cu „Mica Biblie”.

Preotul mărturisește că el a văzut raportul pe care trebuia să-l citească arhiepiscopul Evghenie încă cu 10 zile înainte de a se citi la Sinod și că, dacă n'a denunțat lucrurile de atunci, e că nu credea că acest Arhiepiscop va fi capabil să se preteze la asemenea fapte. Ceeace e mai mult, e că Arhiepiscopul Evghenie a primit să se facă instrumentul în mâna unor persoane interesate, după ce tot Prea Sfinția Sa denunțase anul trecut la Sinod pe acele persoane drept indivizi lepădați de legea noastră și care nu au nimic de pierdut iar anul acesta tocmai acest arhiepiscop să se facă instrumentul unor astfel de indivizi!

Starea aceasta trebuie să umplă de îngrijire pe orice cleric. Căci dacă în Sinod se pot găsi oameni capabili a se face unelte supuse ale oricărui dezmațat de pe stradă, ce garanție mai are cineva în situațiunea lor? Oricând se poate găsi un Arhiepiscop Evghenie care să se facă instrumentul oricărui netrebnic de afară și să aducă cuiva cele mai grele acuzațiuni, la adăpostul rangului său de membru al Sinodului.

Unde mergem cu această stare și ce serviciu aduc bisericii Arhiepiscopii cari nu au atâta demnitate și se fac slugi ale unor indivizi asupra cărora el singuri și-au dat odată părerea în chip atât de zdrobitor?!

E o situațiune periculoasă, contra căreia trebuie luate măsuri.

Vom reveni și le vom cere.

P. P.

VIZITAȚI:

„Federala Cooperativelor Sătești”

Calea Victoriei, No. 101, București

Acolo se desfac toate produsele cooperativelor sătești.

Altul tot din „Epoca”:

Dovezi noi contra arhiepiscopului Evghenie

Legăturile sale ascunse cu turburătorii și vrăjmașii Bisericii. — Petreceri și laude aduse unul altuia de Arhiepiscopul Evghenie și de aliații săi de turburare bisericască. — Sfințirea bisericii din Lupșani-Ialomîța loc de întâlnire și de declarațiuni importante ale arhiepiscopului Evghenie.

„În numărul trecut am semnalat revelațiunile grave făcute de un preot în contra Arhiepiscopului Evghenie, care s'a pus pe lucru scandaluri bisericesti, pentru a servi drept unealtă a unor persoane de care se vede că are frică sau interes.

De data aceasta primim niște amănunte care confirmă cele denunțate de preotul Cernea-Răzvan despre legăturile compromiștoare care au determinat pe Arhiepiscopul Evghenie să se apuce de scandal.

Avem în mână un articol, scris de d. G. Vlădescu Albești, învățător în Lehliu-Ialomîța în care domnia sa denunță pe Arhiepiscopul Evghenie și deci confirmă cele spuse de preotul Cernea.

D. Vlădescu spune că a cunoscut pe P. S. Evghenie într'o societate foarte lumească, având în tovărășia P. S. S. și pe individul denunțat de părintele Cernea drept autor al raportului citit de P. S. Evghenie în Sinod contra „Micii Biblii”.

Individul în chestiune, pe care anul trecut la Sinod, Arhiepiscopul Evghenie l'a declarat drept renegat și om care n'are nimic de pierdut, a ridicat un toast pentru Prea Sfinția Sa și l'a declarat „cea mai largă minte bisericască, singurul Arhiepiscop care va gonii odată răul din biserică”.

Iar Prea Sf. Sa a răspuns:

„Sunt fericit că te am lângă mine, și dacă nu îți s'au recunoscut până acum meritele, drumul îți-e deschis și va veni ziua când va trebui să fi ascultat”.

Sunt propriile rânduri ale d-lui Vlădescu, după care d-sa continuă:

„Eu am ascultat atunci cu cea mai grozavă scârbă complementele ce și le invocau acești doi oameni, în fața paharelor, și n'am fost deloc mirați de eșirea lor în contra „Micii Biblii”.

„Era o înțelegere ascunsă între acel individ și P. S. Evghenie, și dacă n'a fost un contract de mai înainte, el s'a încheiat atunci. S'a încheiat un contract rușinos, pe care opinia publică îl va sdrențui la prima apariție”.

Va să zică învățătorul Vlădescu-Albești,

care a fost față la sfințirea bisericii din Lupșani-Ialomia, denunță că arhiereul Evghenie a stat acolo în societatea unui individ care terfeleşte Biserica, a primit laude dela el și l-a adus laude cu declarațiunea că glasul aceluia individ n'a fost ascultat până acum în Biserică, dar va trebui ascultat de acum înainte!

Și când te gândești că nu mai târziu decât anul trecut Prea Sfinția Sa îl denunță drept agent strein lucrând cu fonduri nemărturisite regelat și om care n'are nimic de pierdut! Și glasul acestui om care n'are nimic de pierdut va trebui să vie timpul când să fie ascultat în Biserică!

Deci dovedindu-se legăturile arhiereului Evghenie cu acest individ, denunțurile preotului Cernea sunt confirmate.

Prea Sfinția Sa rămâne scos la lumină drept agent al provocărilor de scandaluri bisericesti, afiliat al instigațiunilor oculte și uneltă pentru scopuri ascunse.

În numele acestor mașinațiuni oculte P. S. Sa ridicat în contra „Micii Biblii” și a citit raportul lucrat de alții, pe care i s'a poruncit să-l citească.

Când însă s'a ajuns cu puțință ca în Sinod să pătrundă influențe atât de dăunătoare și compromițătoare, prin intermediul unui membru sinodal ca Arhiereul Evghenie, atunci acel membru devine un agent de dezordine, de turburare și trebuie luate măsuri în contra lui.

P. P.

A apărut și aiurea articole scrise asupra acestei chestiuni, toate brodate pe acelaș ton.

Toate sunt unanime, în dezaprobarea P. S. Evghenie, care înșelând buna credință a sf. Sinod, l'a făcut să comită o eroare.

Teologii din țară ca și cei de peste munți, toți au rămas mirați de acțiunea sf. Sinod, împotriva „Micii Biblii cu icoane” și toți își exprimă aproape în mod public indignarea că în Sinodul Bisericii din Regat, tocmai Vlădica care a luminat o dată asupra persoanei vrăjmașului său, tocmai acel Vlădica s'a făcut azi instrumentul acestui pamfletar turburător.

Opinia publică de pretutindeni, e unanimă în a recunoaște nedreptatea ce s'a făcut și „Micii Biblii cu icoane” și coautorilor ei. Cerului, nu l-a lipsit ocazie, în care să nu manifesteze pentru coautorul „Micii Biblii”.

Și are dreptate lumea toată. Nu cu votul Sfântului Sinod de la 30 Octombrie 1913, se rămpășteze marea și sacrificiul în domeniul literaturii bisericesti. Orice de incompletă ar fi fost „Mica Biblie cu icoane”, în respectul activității anterioare a coautorilor ei, activitate neajunsă de nici unul din Vlă-

dicii și de grabnici la mânie și la condamnat. Sfântul Sinod, încă trebuia să fie indulgent și cruțător.

Nu trebuie să fie nedrept însă. Mai are și Sfântul Sinod, un apărător al hotărârii sale dela 30 Octombrie 1913, are pe C. Cernăianu și ziarul său „România creștină” are adică tot presa, de care a ținut seamă, când a condamnat „Mica Biblie”.

Nu mai, că Cernăianu, în loc să apere Sinodul și pe Arhiereul pe care i-a țărât în noroi, acum are altceva de lucru. El acum, cată să se apere pe sine. Deocamdată, are de văicărit pe Pr. Cernea Răsvan, care l'a dat de gol pe care-l înjură cum îl vine la gură, contra căruia inventează toate ignomiunile și pe care are de gând să-l rază prin procesul pe care i l'a intentat la Consistoriu.

Și are dreptate bietul Cernăianu! Pe Scribanul a pus la index, cu Sinodali, acum stă bine.. ce să mai facă?.. doar i-au făcut gustul..

Și când o termina cu Cernea,.. atunci va plânge pe Eugenia... pe Eugenia... da... da... nu pe Evghenie... E cu totul altceva...

Și atunci Cernăianu va face literatură, da literatură... nu, nu avocatură. Omul acesta de când s'a apucat de colaborat, s'a făcut de-a binelea literat... colaborare cu Păunescu, colaborare cu Eugenia colaborare cu Evghenie, poate vor fi colaborat și toți patru la un loc...

I n c h e e r e

Ce e de făcut, mă va întreba cine va poate, dacă m'ar curioaște? Ce trebuie să facă Sfântul Sinod, ca să iasă din impasul acesta? Sa pedepsească pe P. S. Evghenie, care l'a îndus în eroare? Sa revină la hotărârea dela 30 Octombrie?

Sa dea reparațiuni de onoare, coautorilor «Micii Biblii»?

Ce trebuie să facă Sfântul Sinod, pentru a se pune de acord cu opiniunea publică?

De sigur, un profan ca mine, n'ar avea căderea să se pronunțe, categoric, într'un fel sau altul.

Sfântul Sinod, dacă s'ar întruni și ar cănta să hotărască fără prejudecați și neinfluențat de afară, or capata inspirația duhului care pe toate le luminează.

Cu toată nepriceperea mea, cred însă

ca Sf. Sinod, poate eși din impasul acesta și fara a pedepsi pe Arhiepiscopul Evghenie, dacă acest P. S. Arhiepiscop, ar reveni la mentalitatea din Mai 1912. Altfel conclucrarea sa cu Cernaianu, e o aprobare tacită a toate acuzațiunile publice aduse de acesta celor mai mulți membri ai Sinodului.

Sfântul Sinod, ar trebui de asemenea să revină la hotărîrea dela 30 Octombrie asupra «Micii Biblii». «Mica Biblie» avea încă din 1919 aprobarea mai tuturor Episcopilor, și acum o are pe a întregii suflari românești și a teologilor și a neteologilor.

Revenirea Sfântului Sinod, nu poate fi judecată, ca un compromis. Errare humanum, perseverare, diabolicum.

Numai prin acest singur fapt, Sfântul Sinod, vine imediat în acord cu opinia publică și mulțumește și pe autorii «Micii Biblii cu icoane» care altfel, nu au nevoie de nici o reparație de onoare, întrucât însăși acțiunea Sinodului dela 30 Octombrie, le-a sporit onorabilitatea.

Și pentruca în viitor Sfântul Sinod să nu mai săvârșească boroboațe, pe care Prea sfânt să rostească, la intrarea în ședința rugăciunea sfântului Efrem Sirul, al căreia timp se apropie: Doamne și stăpânul vieții mele! Duhul trândăviei, al grijei de multe, al iubirii de stăpânie, al grăirii în deșert, nu mi-l da mie, iar duhul curățeniei, al gândului umilit, al răbdării și a dragostii, dăruiește-mi mie slugii tale. Așa Doamne, dăruiește-mi să-mi vad greșalele mele și să nu osândesc pe fratele meu Amin,

Un laic ortodox.

Anarhia și destrăbălarea Clerului

Clerul Bisericii noastre, autocefale, ortodoxe romane, se găsește în stare de anarhie desăvârșită. Clerul superior, ierarhii noștri, stau pe un vechi vulcan, clerul inferior, cel monahal se găsește în stare de imoralitate iar cel de mir, în stare de anarhie și de destrăbălare.

Avea foarte multă dreptate I. P. S. S. Pimen Mitropolitul Moldovii, când în ședința Consistoriului superior din 13 Mai 1913 răspundea astfel P. S. Bartolomeu fostul Administrator al Casei Bisericii: «Vă mărturisesc, că sunt rău impresionat, că preoții se adresează, către Casa Bisericii, plângându-se de chestiuni cu desăvârșire de ordin pastoral. Chestiunea pastorală este și rămâne o parte indiscutabilă a Chirlarhilor chemați a se ocupa de educațiunea sufletească a poporului și cari au răspunderea aceasta.

Să admitem, că preoții noștri, trebuiesc să se plângă de oaricari impedimente, pe cari le consideră ca atare, către Casa Bisericii; eu sunt cu desăvârșire contra. Casa Bisericii este și rămâne o instituțiune administrativă pur materială, iar nici de cum cu atribuțiunile de ordin pastoral — ce să face P. S. Bartolomeu cu organul de directivă și cu revendicarea Bisericii, pe care o susțineai și în Sf. Sinod? (N. R). — Căci atunci ar fi o mistificare, o confuzie de atribuție.

Nu înțeleg, ca militarii să se ducă a se plânge Ministerului de Finance, dacă în sarcina lor militară întâmpină oaricari neajunsuri. Înțeleg ca militarii să se plângă Ministerului de Răsboiu. Am mai văzut apucături de acestea cari, vă mărturisesc, foarte rău, mă impresionează. S'au văzut cereri pentru înființări de parohii sau desființări de parohii, din partea preoților, trimise la Cameră ori la Senat, fără ca Episcopul să știe.

...Dar unde, se mai petrece aceasta, ca un slujbaș care aparține unei anumite administrații să se ducă să ceară în altă parte îndeplinirea unei nevoi a sa? Eu as pedepsi pe un asemenea preot și când zic aceasta, o zic cu părere de rau, căci sunt cel mai devotat apărător și susținător al preoției dar în acelaș timp sunt și omul ordinii!

I. P. S. Mitropolitul Moldovii, este cel d'întăiu ierarh care a simțit anarhia clerului. I. P. S. Sa, se revoltă și spune că ar pedepsi chiar pe un preot, care numai ar trece peste autoritatea sa ierarhicească. Din nenorocire, răul nu e numai atâta. El e cu mult mai mare. I. P. S. Sa nu cunoaște bine starea de spirit a clerului. Și n'ar avea drept niciun le-

rari să n-o cunoască. Anarhia clerului, azi, se manifestă public. O vad, o pricep și orbii.

Vreau să vorbesc despre două cazuri recente, pe cari presa le-a înregistrat cu mare alai și tâmbălau, acum de curând.

Primo. I. P. S. Sa Mitropolitul Conon, de sigur, scârbit de târgul nerușinos, ce se face de către Protopopii de județe împreună cu câțiva preoți autori de cărți didactice religioase, pe spinarea Bibliotecilor parohiale, în dorința sa de a face din Bibliotecile parohiale niște focare de cultură dacă nu pentru popor, măcar pentru preoți, pentru cler, sau și pentru a încuraja la muncă pe tinerii și alstinișii noștri profesori dela Teologie, acum, în timpul distribuirii cărților Bibliotecilor parohiale, dă un ordin circular, recomandând preoților din Eparhie cărțile și revistele acestor profesori. Ordinul acesta, nimic mai mult decât un act de gospodărie al Înaltului Prelat, și foarte bine judecat. Intr'adevăr: ce cărți sau ziare, ar fi putut I. P. S. Sa, recomanda mai cu folos Preoților săi? Preoții, natural, trebuiau să se supună și să execute, pe cât posibil porunca aceasta. Dar nu. Nu, pentru că chiar în clerul de mir, se găsesc preoți, cari răstoarnă Mitropolia, cari li discută ordinele și activitatea, cari au posibilitatea să-i terfelească. Ce este înaintea lor un Mitropolit? Și astfel, în ziarul „Viitorul” un preot din București, neiscălit, — al cărui nume se poate însă ușor ghici — în două numere, acum de curând, discută ordinul acesta arhipăstoresc, acuzându-l de oricare intențiuni de speculă, injurând pe Directorul Mitropoliei pe care-l consideră ca autorul acestei porunci, în mod tacit, vrând să dovedească, că Mitropolitul ăsta, nu e nimic mai mult decât o păpușă, un instrument al Directorului cancelariei sale.

Lasă, că noi știm bine, că revolta Preotului acestuia — din „Viitorul” — nu e pornită din altceva decât din ocazul său, că prin dispozițiunea aceasta arhipăstorală, el pierde rentabila calitate de furnizor al nenorocitelor Bibliotecii parohiale, punem totuși o întrebare celor bisericesti sau acelor, cari se ocupă de cele bisericesti: e sau nu actul acesta o manifestare a spiritului anarhic din cler? Ce cred ei că e de făcut? Prin ce, Înaltul Prelat își putea mai bine concretiza activitatea, prin îndemnarea clerului de a ceti operele teologilor noștri distinși, pentru a se ridica la cultura vremii de azi?

Secundo. Toate ziarele, au înregistrat știind că o Delegațiune a Preoților din județul Dâmbovița, s'a prezentat d-lui I. G. Duca, Ministrul Cultelor, chiar în primele zile ale înălțării sale, cerându-i înlocuirea Protoiereului respectiv. Ei bine! Aceasta-i culmea. Ac-

tul acesta al Preoților dâmbovițeni e cea mai insolentă manifestare a stării de anarhie din cler. Cu ce pedeapsă ar pedepsi I. P. S. Mitropolitul Moldovii pe preoții aceștia, dacă el ar cădea în diecesa I. P. S. Sale?

Noi ne abținem de a mai judeca actul acesta anarhic al Preoților dâmbovițeni. El e și arbitrar. Preoții din Dâmbovița, cari s'au prezentat D-lui I. G. Duca, au comis și delictul de abuz de încredere. Ei i-au prezentat D-lui Duca în numele preoțimii dâmbovițene. Ori toată preoțimea dâmbovițeană i-a desavățat.

Preotul Ion T. Popescu, Paroh la Mircea-Voda Dâmbovița a trimis o scrisoare ziarului „Dimineața” arătând că preotul acela nu au avut mandatul clerului dâmbovițean.

Am primit și noi o scrisoare prin care ni se comunică numele Preoților din acea delegație. Iată acest pomelnic: Economii N. Popescu Tata, Economul P. Popescu-Țăța, Economul Ion Popescu-Burtică, tustrei frați, Pr. Bucur Popescu-Braniștea, Preotul Ionilă Pantazianu Cazaci, Economul V. Popescu-Poenile, Economul Gr. Popescu-Dragodana, Preotul Ion Iordănescu-Cocoș, Pr. Matei Popescu-Ghergari, Diaconul D. N. Popescu-Târgoviște, Diaconul Stelian Petrescu, etc.

Denunțătorul acestui pomelnic ne mai face cunoscut, că mai toți preoții din acea fainioasă delegațiune, au avut și au procese pendinte pe la Consistoriul eparhial. Poate că și aceasta, este una dintre cauzele, pentru cari ei nu au îndreptat plângerea lor Înaltului Prelat respectiv. În tot cazul, lapta lor, rămâne ca exemplul celui mai brutal act de sfidare al autorității chiriarchicești, pentru care nicio pedeapsă nu e destul de aspră.

Se mai zice că delegațiunea aceasta de preoți, până a merge la d. Duca, a trecut și alte praguri politice, plângându-se unor politicieni fruntași nu numai împotriva actualului protopop, ci și împotriva candidatului liberal la protoierie Pr. N. Gr. Aramă.

Dorința cea mai fierbinte a acestei delegațiuni, era readucerea pe scaunul protopopiei de Dâmbovița a Economului de tristă amintire N. Popescu-Țăța, al cărui protopopiat stă închis într'un dosar la Consistoriul eparhial. În tot cazul, noi credem că și d. Duca, ca și politicianii ale căror uși au fost deschise delegațiunii preoțimii dâmbovițene, în inima lor nu au decât desgust și scârba pentru preoții cari s'au erijat în delegațiune a clerului unui județ.

Firește, că starea de anarhie din cler se manifestă prin nenumarate clișee. Am adus aci două cazuri recente.

Intr'unul din numerile viitoare ale publica-

lunii noastre se va desvolta pe larg subiectul acesta: *Anarhia și destrăbălarea din cler, cauză și efecte*, în tratarea căruia vom studia răul dela rădăcina lui.

„Candela”.

FELURITE

Tot jurnalele ni-aduc plăcuta veste, că I. P. Sfințitul Mitropolit Primat, a ordonat cercetare pentru preoții din Dâmbovița cari s'au prezentat D-lui Duca, cerându-i înlocuirea Protopopului.

Delegat cu această cercetare a fost P. S. Valerian Râmnicianu Vicarul sfintei Mitropolii. Se zice, că ancheta a fost foarte slab condusă și că el nu va avea nici un rezultat reprimant pentru preoții vinovați, mai ales că li s'ar bucura și de sprijinul guvernului.

Un prieten al nostru din Dâmbovița, ni scrie însă, că el, dacă s'or deschide la Consistoriu acțiune publică împotriva preoților conjurați dâmbovițeni, s'ar pune bucuros la dispozițiunea acelei instanțe, cu destule dovezi pen-

tru descoperirea fratricidei preoților rebeli dela Dâmbovița.

Bine or fi, ca Inaltul Prelat, să opereze bine acest început anarhic.

—x—

Prea Sfințitul Bartolomeu, Vlădica care vroia să pună mâna pe toate slujbele mari de pe pământ pleacă dela Casa Bisericii, pentru a lăsa scaunul liber D-lui P. Gârboviceanu.

S'a isprăvit și cu Revandicarea și Directiva... tachistă dela Casa Bisericii.

D-l P. Gârboviceanu, a prezidat la înființarea Casii Bisericii, a mai fost în vreo două rânduri Administratorul ei, și deși este laic și politician, a făcut totuș cu mult mai puțină politică la acea Administrațiune, ca P. S. Bartolomeu. D-l P. Gârboviceanu — am putea zice «Autorul Casii Bisericii — nu vine aci, decât pentru ridicarea prestigiului acestei Administrațiuni publice, care dela un cârd de vreme stă în raporturi așa de imediate cu Parchetul și cu Judecătorul de Instrucțiune.

Noi, îi dorim isbânda și spor la lucru.

TIPOGRAFIA „LUPTA” NICOLAE STROILĂ

— CALEA GRIVIȚEI, 146, BUCUREȘTI —

◀ ■ ▶

Aprovizionată cu cele mai moderne caractere de literă,
execută în cele mai bune condițiuni de acurateță și promptitudine,
orice lucrare atingătoare de această branșă.